

SMAAK

Harry Mulisch, *De aanslag*

Wanneer mij wordt gevraagd te beschrijven welk deel van een roman op mij grote indruk heeft gemaakt, dan zeg ik volmondig: het begin van *De aanslag* van Harry Mulisch. Toen ik Nederlands studeerde op het Mollerinstituut te Tilburg, kwam dit boek op de markt. Onze docent moderne letterkunde stapte de klas in en sprak de woorden: 'Weg, ver weg in de Tweede Wereldoorlog woonde een zekere Anton Steenwijk met zijn ouders en zijn broer aan de rand van Haarlem.'

Het simpele feit dat ik deze woorden zo opdreun, geeft al aan hoeveel indruk die man op dat moment met die woorden heeft gemaakt. Hij heeft er mede voor gezorgd dat ik (weer) lol kreeg in literatuur en voor dat geschenk ben ik hem nóg dankbaar. Elly Hertogs, docent Nederlands

Tim Winton, *Lockie Leonard, de torpedo*

Het fragment dat mij uit al de boeken die ik gelezen heb, het beste is bijgebleven, komt uit het boek *Lockie Leonard, de torpedo* en is geschreven door Tim Winton. In dit fragment heeft Leonard, de hoofdpersoon, z'n eerste seksuele ervaring ooit, met Vicki, z'n eerste vriendinnetje. Waarom dit fragment zo is bijgebleven? Ik zal het als volgt stellen. Ik las dit boek toen ik in de eerste klas van de middelbare school zat. Een periode waarin de meeste jongens van die leeftijd nogal wat last kunnen hebben van de bijwerkingen van de pubertijd. Dus ik zat dat boek te lezen, kom bij de betreffende passage aan, m'n aderen staan echt letterlijk ból van de hormonen, en alles waar je in die fase van de pubertijd aan denkt, alles wat er in je omgaat, wordt daar, op dat kleine stukje papier, gewoonweg werkelijkheid! Misschien dat sommige vrouwen nu geen idee hebben waar ik het over heb, iets wat ik me voor kan stellen aangezien zij de pubertijd toch op een andere manier beleven, maar deze leeservaring is voor mij in ieder geval *here to stay!*

Erik Vogels, leerling 6-vwo

Anna Enquist, *Het meesterstuk*

Het gaat om de passage naar aanleiding van de dood van het dochttertje van de hoofdpersoon, Saar. Ellen, de moeder van Saar, is bezig de liefste kleren van haar overleden kind en de spulletjes waar ze aan gehecht was, bij elkaar te zoeken. Vervolgens gaat ze naar het ziekenhuis, om samen met een verpleegster haar dochttertje aan te kleden voordat ze in de kist gelegd wordt.

Anna Enquist beschrijft de handelingen en de gevoelens zo mooi en integer, zo vol emotie en liefde dat bij mij (ik beschouw mezelf als tamelijk nuchter en ik ben niet snel geëmotioneerd) de tranen over de wangen liepen bij het lezen van deze passage: het uitkiezen van de kleren, het kijken naar en het beschrijven van het dode kind, het aankleden en het vasthouden van het koude lichaam en dit vergelijken met een dag tevoren toen het nog warm en roze was, het meegeven van het eigen gouden kettinkje, de woede en het onbegrip van Ellen en uiteindelijk het zingen van een slaapliedje en de belofte aan Saartje om het licht aan te laten.

Ik kreeg weer kippenvel toen ik de bladzijden herlas, waarschijnlijk stelde ik me weer voor hoe het zou zijn als ik Ellen was en een van mijn kinderen moest gaan begraven.

Ineke Mantelaers, vertaler